

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان:

تطبیق فرهنگی و ارزیابی روانسنجی پرسشنامه رفتار عابرین نوجوان (ARBQ) و استفاده از

آن در ارزیابی رفتار عابرین نوجوان در تهران

توسط:

امیررضا نبی پور

اساتید راهنما: دکتر نرگس خانجانی و دکتر نوذر نخعی

استاد مشاور: دکتر مارک جی . ام سولمن

سال تحصیلی: ۹۳-۱۳۹۲

**Cultural adaptation and psychometric assessment of Adolescent Road
user Behavior Questionnaire (ARBQ) and the use of it in adolescent road
users behavior evaluation in Tehran**

A thesis

Presented to

The Post Graduated Studies

By

Amir Reza Nabipour

In Partial Fulfillment

Of the Requirements for the Degree

Master of Science in:

Epidemiology

Kerman University of Medical Sciences

December 2014

مقدمه و هدف:

میزان مرگ و میر سوانح و حوادث ترافیکی در ایران بالا بوده و بسیاری از موارد در نوجوانان رخ می‌دهد. هدف اصلی این مطالعه ایجاد نسخه فارسی پرسشنامه رفتار عابرین نوجوان (ARBQ)، روانسنجی این مقیاس و بررسی ارتباط بین سازه های پرسشنامه و متغیر های مرتبط در نوجوانان استان تهران بود.

مواد و روش‌ها:

در این مطالعه از نسخه فارسی ARBQ، شاخص مذهبی DUREL و پرسشنامه‌ای حاوی سوالات متغیرهای دموگرافیک، سابقه تصادف ترافیکی، مرگ یکی از دوستان یا آشنایان در سانحه ترافیکی و وسیله نقلیه موتوری استفاده گردید. در مجموع ۱۲۰۰ نفر دانش آموز ۱۳ تا ۱۸ ساله در پایه های ۷ تا ۱۲ دبیرستانهای انتفاعی و غیر انتفاعی استان تهران به با استفاده از روش نمونه گیری چند مرحله ای خوشه ای تصادفی برای انجام این مطالعه انتخاب گردیدند. دبیرستانها واقع در دو منطقه در شمال و جنوب کلانشهر تهران و شهرستان پیشوا بودند. نیمی از مدارس دخترانه و نیمی دیگر پسرانه بودند. از شهرستان پیشوا فقط مدارس عادی انتخاب شدند. در مجموع ۱۱۱۱ شرکت کنندگان پرسشنامه را تکمیل نمودند.

ترجمه پیش رو پرسشنامه رفتار عابرین نوجوان از طریق دو فرد فارسی زبان مسلط به زبان انگلیسی و پس رو توسط دو فرد انگلیسی زبان مسلط به زبان فارسی انجام پذیرفت. پیش آزمون جهت پرسشنامه ماقبل نهایی بر روی دوازده دانش آموز انجام شد. تغییراتی براساس نظر پاسخگویان در سوالات داده شد.

برای ارزیابی پایایی پرسشنامه از دو روش آلفای کرونباخ و تصحیح همبستگی نمره ایتم استفاده گردید. در نهایت برای روایی سنجی پرسشنامه و کشف ساختار عاملی از تحلیل عاملی اکتشافی با روش تحلیل مولفه‌های اصلی به همراه دوران‌های ماتریکس و مقادیر ویژه استفاده گردید. در ادامه کار از تحلیل عاملی تاییدی از طریق هفت شاخص، برازش مطلوبیت مدل مورد ارزیابی قرار گرفت. برای بررسی رابطه بین رفتار عابرین نوجوان با متغیر های مورد بررسی از آزمون های t -test، ANOVA، همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چند متغیره استفاده شد. کلیه تحلیل ها با استفاده از نرم افزار های SPSS21 و AMOS21 انجام پذیرفت.

یافته‌ها:

داده های به دست آمده از ۱۱۱۱ دانش آموز در تحلیل عاملی اکتشافی از طریق تحلیل مولفه های اصلی همراه با دوران واریماکس برای ARBQ با ۴۲ سوال به کار گرفته شد. در نمودار سنگریزه ساختار احتمالی ۳ یا ۵ عاملی مشاهده گردید اما ساختار سه عاملی از طریق تحلیل موازی مورد تایید قرار گرفت. سه عامل برای پرسشنامه ۴۲ سوالی به ترتیب بازی های خطرناک بر روی جاده، رفتار عبور نا ایمن و رفتار محافظتی آگاهانه بود.

از آنجاییکه که برخی از سوالات (آیتمها) بر روی عامل صحیح بارگزاری نشده بودند، در نتیجه عامل پذیری با تمایز سه طرفه برای پرسشنامه ۴۲ سوالی مورد تایید قرار نگرفت. بنابراین، با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی یک نسخه ۲۱ سوالی و ۳ عاملی از پرسشنامه ابداع گردید. در نسخه کوتاه ARBQ، ضرایب پایایی درونی برای سازه های پرسشنامه در حد قابل قبول تا خوب بود. سپس تحلیل عاملی

